

Jože Lesar-ponovno glavni direktor

Na zadnji, 154. redni seji delavskega sveta našega podjetja, je bil ponovno imenovan za glavnega direktorja Bresta Jože LESAR.

Čeprav je morda odveč predstavljal tov. Lesarja, nam ponovna izvolitev za glavnega direktorja narekuje, da pogledamo v njegovo osebnost izkaznico.

Jože Lesar je bil rojen 1917. leta v Ribnici. Oktobra 1941 se je aktivno vključil v NOV. Pred prvim imenovanjem za glavnega direktorja Bresta je delal na raznih političnih in oblastnih forumih, nazadnje pa je bil direktor glavne direkcije žagarske proizvodnje LRS. Tov. Lesar je naturaliziran Cerknčan, saj je prišel na

Brest že leta 1950. Poleg polnega angažiranja v lastnem podjetju je tov. Lesar tudi izredno aktiven družbeno politični in strokovni delavec v raznih organih in institucijah. Že drugo mandatno dobo zapored je poslanec republiškega gospodarskega zbora. Leta 1967 ga je predsednik republike odlikoval z Redom bratstva in enotnosti s srebrnim vencem.

Najboljše strokovno spričevalo Jožeta Lesarja je Nagrada Borisa Kraigherja, ki jo je med prvimi nagrajenci prejel za izjemne dosežke pri organizaciji in vodenju podjetja. Če dodamo še to, da je prejel tov. Lesar to nagrado za izreden gospodarski vzpon Bresta, smo povedali dovolj.

direktor

Tovariš Lesar se s ponovno izvolitvijo za glavnega direktorja Bresta vključuje v novo fazo razvoja podjetja. Letos bo zaključena obsežna modernizacija Bresta: konec leta bodo vključeni v obratovanje elektronski računalniki; poslovanje bomo začeli obvladovati s sodobnimi organizacijskimi oblikami... Vrsta je še nalog, v katere bo tovariš Lesar lahko vnesel svojo kreativnost, voljo in prizadevnost.

Dopolnitev plana za leto 1970

V mesecu marcu je Zvezni izvršni svet sprejel nekatere družbene instrumente, ki bodo imeli odločilen vpliv tudi na gospodarjenje Bresta v letu 1970. Predlogi zakonov, ki jih bo sprejela Zvezna skupščina po hitrem postopku, se sestoji predvsem iz dveh bistvenih elementov:

1. gospodarske organizacije določenih gospodarskih dejavnosti, med katerimi je tudi industrija, bodo v prihodnje plačevale obresti od poslovnega sklada po zmanjšanih stopnjah (sedanja stopnja prispevka znaša 3,5%).

2. Izdelani so ukrepi na področju zunanje trgovine, ki naj bi povečali interes za izvoz na področja konvertibilnih valut. Ti ukrepi se nanašajo predvsem na povečane izvozne premije. Sedanje izvozne premije znašajo za pohištvo 17%, za polizdelke naše proizvodnje, npr. žaganega lesa, pa 11%.

S temi spremembami družbenih instrumentov bo stimuliran Brest konkretno v letu 1970 za 1.800.000 dinarjev. S to dodatno stimulacijo pa je dana možnost povečanja izvoza, čeprav dajejo tudi te stimulacije lesni industriji premajhne možnosti za uspešne nastope na zunanjih tržiščih.

Kompleksna analiza prodaje je pokazala, da obstajajo glede na nove pogoje prodaje v izvoz, realne možnosti za povečano prodajo na konvertibilna področja. Na osnovi teh možnosti smo povečali v planu za leto 1970 izvoz za 720.000 \$. Povečani izvoz izhaja iz dopolnitve plana proizvodnje, ki se bo z minimalnim povečanjem števila zaposlenih zvišala za predvidoma 8.800.000 dinarjev. Spremembe proizvodnega plana in plana izvoza so izvršene pretežno v Tovarni pohištva Cerknica.

Na osnovi dopoljenega plana podjetja za leto 1970 bo znašala:

- proizvodnja po prodajnih cenah franko tovarna 185 milijonov dinarjev,
- izvoz 4.930 \$,
- število zaposlenih 1.615,
- akumulacija (dobiček in amortizacija) pa se bo povečala za ca. 50%.

Pri dopolnitvi plana za leto 1970 smo upoštevali tudi povečano investicijsko vzdrževanje, ki je bilo rebalansirano na 153. redni seji Centralnega delavskega sveta v skladu s povečanimi po-

trebami po investicijskem vzdrževanju pri zaključevanju kompleksne modernizacije proizvodnih kapacitet.

Med dopolnitvami plana velja omeniti tudi povečane amortizacijske stopnje. Znano je, da predpisuje zakon o amortizacijskih stopnjah minimalne stopnje amortizacije, ki so jih dolžne gospodarske organizacije vkalkulirati v lastno ceno svojih izdelkov.

Brest je uporabljal doslej stopnje amortizacije, ki so bile za ca. 50% višje od predpisanih. Ciklusi naših večjih investicij kažejo, da je taka amortizacija odločno prenizka, da bi lahko opravljala

svojo osnovno funkcijo — zagotovitev enostavne reprodukcije.

Zato smo se odločili, da približamo stopnje amortizacije realnim potrebam nadomestitev obstoječih kapacitet. S tako povečano amortizacijo bo znašala v l. 1970 poprečna stopnja amortizacije opreme 20% oziroma 5 let (minimalna stopnja amortizacije znaša 6,9%, oziroma 14,5 let), gradbenih objektov pa 3,3% oziroma 30 let (minimalna stopnja amortizacije znaša 2% oziroma 5 let).

Dopolnitev plana je sprejel novoizvoljeni delavski svet podjetja na 154. redni seji.

SPOMLADANSKI ZAGREBŠKI VELESEJEM

V soboto 18. aprila 1970 je bil odprt spomladanski sejem. Priznati moramo, da je tudi spomladanski velesejem postal ena od najpomembnejših gospodarskih manifestacij ne samo v Jugoslaviji temveč tudi v Evropi. To nam ponovno potrjuje zelo veliko zanimanje poslovnih ljudi, še posebno pa proizvajalcev. Število udeležencev, tako domačih kot tujih, se iz leta v leto povečuje. Na sejmu so bile pokazane številne novosti s področja industrije, gradbeništva, kmetijstva in dru-

gih pomembnih panogah gospodarstva.

V industriji pohištva ni opaziti bistvenih sprememb. V glavnem vsi proizvajalci razstavljajo izdelke, ki so že v prodaji. Tudi naše podjetje razstavlja izdelke, ki so že na trgu. Posebno pozornost obiskovalcev so vzbujali izdelki novega proizvodnega programa. Največ pohvale je bilo slišati za dnevno sobo Claudia, še posebej za regal in mizico. Pozornost mladih obiskovalcev je še posebno pritegnila nova, moderna, belo lakirana dnevna soba

Naš Prvi maj

Zastave vihrajo v pozdrav našemu prazniku... Milijoni pojo pesem prvega maja, Internacionalo. Milijoni vzklikajo: Naj živi prvi maj, praznik delovnih ljudi!

Del teh milijonov smo tudi mi.

Letos praznujemo delavski praznik v jubilejnih dneh 25. obletnice osvoboditve, 100-letnice Leninovega rojstva in 20. obletnico delavskega upravljanja.

Letos praznujemo delavci Bresta naš praznik v rekonstruiranih in moderniziranih tovarnah, ponosni na velike dosežke in trdno prepričani, da bo ta veliki korak v povečanju delovnih sredstev pospešil tudi naše delovne uspehe.

Letos smo sprejeli novi statut, ki naj še bolj utrdi pravice delavcev v upravljanju, statut, katerega določila omogočajo nove oblike delovanja v svetih, specializiranih po dejavnostih, ki so bistvenega pomena za naše delo, naš napredek in razvoj. Dvajset let samoupravljanja je hitro, prehitro minilo, še več smo hoteli storiti. To, kar smo dosegli, pa je osnova za našo prihodnjo pot v socializem.

Mnogo moramo še storiti, da bi zadovoljili vse potrebe posameznikov in kraja, v katerem živimo, pa tudi naše družbene skupnosti. Prihodnost bo zahtevala, da gremo z njo v korak. Sodobna sredstva za vodenje proizvodnje, ki jih uvajamo kot stalno sodobno metodo za uravnavanje proizvodnih procesov, elektronski način obdelave podatkov, vse to je novo, zelo blizu svetovnemu razvoju. Ponosni smo, da smo tako blizu perspektivnega razvoja v svetu, saj le tako lahko vedno gledamo v prihodnost.

In življenje izven tovarne?

Skleniti moramo: dovolj je mrtvila in zaprtosti. To ne vodi nikamor. Delavski razred je bil vedno nosilec naprednih idej v kulturi in drugih oblikah družbene zavesti. In če za ta prvi maj obljubimo, da bomo začeli drugače, bomo veliko storili za preobrazbo in dosegli osebno zadovoljstvo.

Zadovoljstvo ob rezultatih dela v tovarni, zadovoljstvo v osebnem počutju, so največje želje ob prazniku dela.

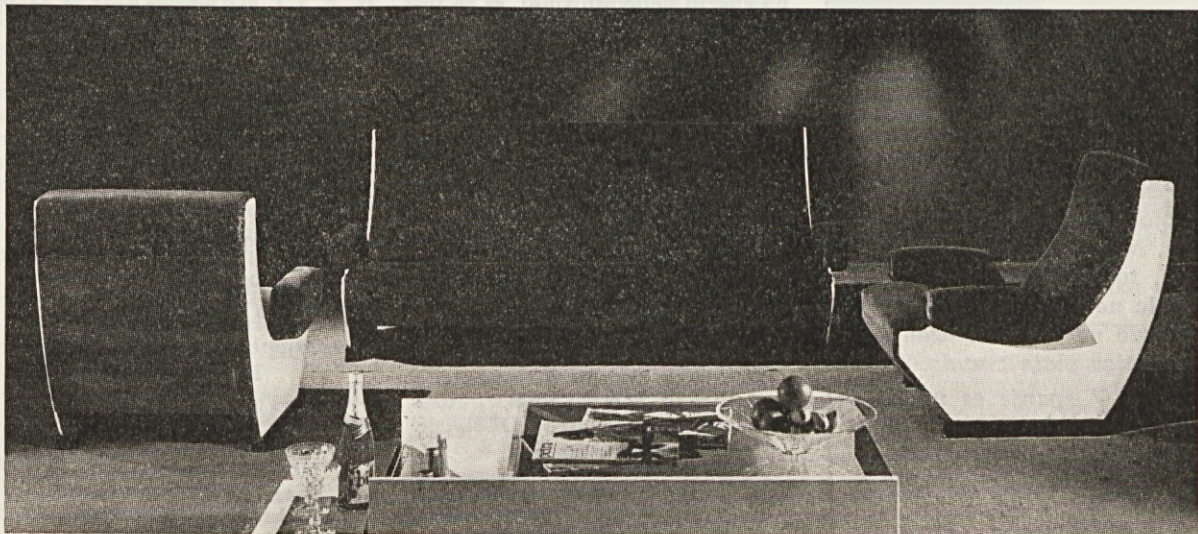
PATRICIA. Prav te dni bo v prodaji v vseh pomembnejših trgovinah s pohištvom v Jugoslaviji. Kupcem nudimo celoten program, katerega smo do sedaj le obljubljali. Prav sedaj je čas, ko bomo lahko ugotovili, kakšno je dejansko zanimanje za naše iz-

delke in koliko je potrošnik pripravljen odšteti sorazmerno visoko ceno. BREST pohištvo predstavlja v svetu pojem kvalitete. Preden smo to dosegli, smo morali dokazati, da naši izdelki to priznanje res zaslužijo.

Na tem sejmu smo prvič pokazali dnevno sobo FLORIDA-EXTRA, izdelano v tanganjika naravnem furnirju. Izdelek je mnogo lepši kot v istem furnirju, luženem na oreh.

Že kratek sprehod skozi paviljone, v katerih razstavljajo pohištvo številni jugoslovanski proizvajalci, nam kaže, da je v prodaji precej izdelkov, kateri so zelo podobni našim. Nekateri imajo le nekaj podobnih elementov, nekateri pa so popolnoma enaki našim. Čeprav je bila naša dnevna soba ALEKSANDRA-STEREO na jesenskem sejmu edina garnitura z vgrajeno stereo aparaturo, smo že na tem sejmu opazili, da nas nekateri radi posnemajo.

Tudi na tem sejmu se je naše podjetje predstavilo v pravi luči proizvajalca kvalitetnega pohištva, ki ga zahteva današnji potrošnik.

Sedežna garnitura dnevne sobe »CLAUDIA«

Vladimir Iljič Lenin

»Ne dovolite, da bi vaše žalovanje za Iljičem dobilo obliko zunanega čaščenja njegove osebe. Ne postavljajte spomenikov, ne dajajte njegovega imena palačam, ne pričrajte ceremonij v njegov spomin; tako malo pomembnosti je pripisoval vsemu temu. Če hočete počastiti spomin Vladimira Iljiča, zgradite otroška zavetišča, otroške vrtce, hiše, šole, knjižnice, zdravstvene centre, bolnice, zavetišča za bolne, predvsem pa uporabite v praksi njegova načela.« je zapisala Leninova vdova Nadežda Krupskaja takoj po Leninovi smrti 1924. leta potem, ko so sklenili Petrograd preimenovali v Leninovo mesto, ga balzamirali in postavili mavzolej v Moskvi.

»Tako malo pomembnosti je pripisoval vsemu temu,« stavek, ki tako jasno in značilno riše eno izmed potez tega velikega, v bistvu tako preprostega, a genialnega človeka, ki ga je prav zato tako težko opisati, ujeti v krhke vrstice, ker ti venomer in venomer uhaja iz vseh okvirov.

Ko ob stoletnici njegovega rojstva pišem te vrstice, se spominjam, kako sem v Moskvi, na Rdečem trgu, zbrano in radovedno vstopal v njegov mavzolej, da bi videl in se poklonil »našemu Iljiču«, kot pravijo Moskovčani. In v hladni svetlobi mavzoleja, kjer je bila straža prav tako negibna kot Iljič sam, je na njegovem obrazu počival tisti večnostni mir, tako značilen za ljudi, ki so dobro, pošteno in zavestno opravili delo tako za sedanost in prihodnost. In pomislil sem hkrati tudi na živega Lenina.

Kaj je rekel nekoč v Gorkih, ko je miloval otroke? Gorki se spominja:

»Da, tem bo nekoč boljše kakor nam. Marsičesa, kar je življenje prineslo nam, jim ne bo treba več preživljati. Njihovo življenje bo manj kruto.«

Pogledal je v daljavo, proti gričem, h katerim se je stiskala vas, in zamišljeno pristavil:

Kljub temu pa jim ne zavidam. Naši generaciji je bilo dano izvršiti delo občudovanja vrednega, zgodovinskega pomena. Okrutnost našega življenja, ki so jo izsilile razmere, bodo nekoč razumeli in priznali. Vse bodo razumeli, vsel!

Otroke je miloval zelo oprezno, s čisto rahlimi, prizanesljivimi dotiki. In še odlomek iz Spominov Gorkega na Lenina:

In bil je Rus od glave do pete, zvižčen kakor Vasilij Šujski, imel je železno voljo protopopa Avvakuma in revolucionarju neogibno potrebno nepopustljivost Petra Velikega. Bil je Rus, ki je dolgo živel izven Rusije in ki je odondod pozorno opazoval svojo domovino: iz daljave je videti bolj barvita in svetlejša. Njeno potencialno silo je cenil pravilno kot nenačudno, toda slabo razvito in zaradi težke, enolične usode dežele ne dovolj prebujeno nadarjenost ljudstva, ki pa vendarle na temnem ozadju fantastičnega ruskega življenja prižiga zlate zvezde.

Vladimir Iljič je Rusijo prebudil. V spanje se ne bo več pogrznil.

Mi pa bi dodali samo še to, da je prebudil ves svet in da bi bil svet danes brez njega manjši, manj človeški, manj lep in revnejši.

D. Z.

Dvajset let samoupravljanja

RAZGOVOR S FRANCÉM INTIHARJEM, PRVIM PREDSEDNIKOM DELAVSKEGA SVETA NA BRESTU

Samoupravljanje in družbena angažiranost delovnega človeka nista zgolj v tem, da je on samo za ali proti. Navsezadnje je to znani klasični politični odnos do družbenega dogajanja. Družbena angažiranost človeka je predvsem in čedalje bolj v tem, da nastopa z lastnimi stališči in mnenji, da prinaša lastne predloge, iniciative in variante ter da izreka svojo lastno sodbo in oceno o konkretnih dogodkih ter splošni situaciji in odnosih. Tako postaja politika pravzaprav najširša družbena veda, veda, ki je abeceda družbene angažiranosti, abeceda reintegracije človeka ter njegove resnične svobode in afirmacije osebnosti. To pa je abeceda dialektike in ne abeceda gramatike. Abecede gramatike se človek enkrat nauči in potem je pismen, abecede dialektike družbenih odnosov in družbenih gibanj pa se ni mogoče naučiti enkrat za vselej iz preprostega razloga, ker se ne prestando spreminjajo, izpopolnjuje in razvija.

(Stane Kavčič — Samoupravljanje)

V eni izmed novih hišic, ki so zadnja leta zrasle v nekdanji gmajni v neposredni bližini Tovarne pohištva Martinjak, živi 65-letni upokojenec Franc Intihar, ki je bil jeseni 1950. leta izvoljen za prvega predsednika delavskega sveta Bresta. Mož je čokate postave in resnega obraza, njegove kretne in besede pa so počasne in preudarne. Nekateri se ga boste spomnili po vzdeвку »Čiko«, menda je prišel do njega na številnih potovanjih po drugih republikah, ki so mu bojda pravili kar »Čiko«.

V zaslužnem pokoju je od aprila 1969, njegovo poglavito opravilo sta živahna vnučka, ki ne prestando silita v njegovo bližino.

»Zakrnel pa nisem, to pa ne, še vedno grem doli v fabriko, gasilec sem, saj veste... Letos sem sodeloval pri čiščenju snega. Toliko let sem delal s tovarno in za njo, pa je ne bi mogel pozabiti.«

Franc Intihar se je rodil 1905. leta na Bločicah, 1923. leta se je zaposlil pri lesnem trgovcu Modicu na Bloški polici. Potem je vozaril in delal na žagi nekje na Gorenjskem, 1937 pa ga najdemo v Martinjaku v bivši Premrovovi žagi. Med vojno se je zaradi invalidnosti držal bolj doma,

vključen pa je bil v vaško stražo, in delavski bataljon. Takoj po vojni je nadaljeval v Martinjaku, 1964. leta je bila žaga nacionalizirana. Njegova delavska in politična dejavnost datira tja v 1934. leto, ko je aktivno deloval v odboru društva kmečkih fantov in deklet ter sindikatih.

In prvi delavski svet?

»Sindikati, direktor Jože Lesar in tovariša Dušan Trotovsšek in Franc Mele so smatrali, da sodim kot starejši delavec z izkušnjami in aktivnostjo za predsednika delavskega sveta Bresta. Dobro se spominjam tiste nedelje pred 20 leti. V »Koreji« (stara menza) smo se zbrali ob 9. uri. Vse je bilo na moč svečano. Prišli so tudi tovariši iz Ljubljane in iz občine. Najprej sem bil delovni predsednik zbora, seveda nisem preveč vedel, kako in kaj je treba govoriti in voditi, vse je bilo na novo, pa mi je pomagal tovariš Trotovsšek. Tedanji delavski svet je imel 28 članov.«

Njegov pogled je poletel proti prostranstvu Cerkniskega jezera in temnih Javornikov. »Datuma pa se ne spomnim natanko, menda je bilo 25. septembra 1950, če ne, pa 1. oktobra tega leta. Ja, slovesno pa je bilo takrat. V delavskem svetu so bili predstavniki vseh poslovnih enot.

Njegov obraz se je nagubal v topel nasmeh.

»V dveletni mandatni dobi smo obravnavali zlasti investicije. Mnogo smo gradili, takrat se je obnavljal Martinjak. Vprašali so nas: Ali hočemo graditi, ali hočemo deliti? Bili smo za gradnjo. V Cerknici se je tedaj gradila velika hala, zelo smo bili ponosni nanjo.«

Gotovo se spominjate tudi težkih trenutkov na Brestu?

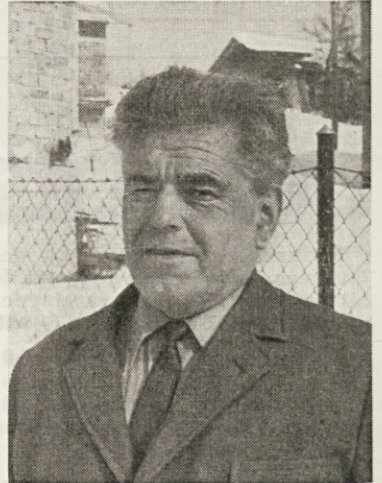
»Požari so bili najhujše, kar sem doživel pri svojem delu. Volja ljudi pa je bila izredna, nobenega malodušja ni bilo med delavci. Ljudje so množično sodelovali pri gradnji. Bili so pravi heroji dela. Sodelovali so celo ljudje, ki niso bili zaposleni na Brestu. To so bili veliki časi.«

V tem času volimo na Brestu nove organe upravljanja: sprejeli smo novi statut.

»Samoupravljanje se je uveljavilo, delavec lahko dosega svoje pravice, samoupravljanju se lahko zahvalimo za velik gospodarski napredek.

Orientacija Brestove poslovne politike v finalno proizvodnjo je pravilna, čeprav mi je pri srcu tudi žagarska proizvodnja. Dolgo let sem delal kot manipulanta na žagi, zato me boste razumeli.

Z zaupanjem gledam v prihodnost, vedno je treba gledati naprej, vedno je treba iskati boljše

Franc Intihar

rešitve. Zlasti se mi zdi pomembno poudariti, da ostaja še naprej orientacija v proizvodnjo in tržišče, če bodo tukaj uspehi, bo lažje reševati problematiko družbene in osebne standarda.«

Brest vloga velike napore v spremembo kvalifikacijske strukture delavcev. Kaj mislite o tej problematiki?

»Začetki so bili brez šol in izkušenj. Velike delovne uspehe smo dosegli z upornostjo in ljubeznijo do podjetja. Danes je to precej drugače, vseeno imam popolno zaupanje v generacije, ki prihajajo, saj imajo vse pogoje: izobrazbo, moderne delovne naprave in zagotovljene življenjske pogoje.

V pokoju sem zadovoljen, vendar mi žilica ne da miru, še bi šel v fabriko...«

Tako pravi Franc Intihar. Kaj bodo povedali drugi predsedniki delavskih svetov Bresta, ki so se zvrstili v 20 letih, kolikor je staro naše samoupravljanje, pa bom pisal v prihodnjih številkah Brestovega obzornika.

F. Sterle

Novi samoupravni organi

Novi organi upravljanja v našem podjetju so bili po sklepu CDS 26. februarja 1970 izvoljeni na volitvah 27. marca 1970 in na seji CDS 20. aprila 1970.

Vsi člani kolektiva so 27. marca volili člane v CDS in DS poslovnih enot. Predloge za člane posameznih organov je pripravila mandatna komisija, ki so jo sestavljali trije člani. Le-te je imenoval koordinacijski odbor sindikata. Predlogi so bili dopolnjeni na zbiorih delovnih ljudi, ki so tudi potrjevali kandidatne liste.

Centralnidelavski svet šteje 27 članov, sestavljajo ga pa:

1. Jože Braniselj — TPC,
2. Janez Mekinda — TPC,
3. Alojz Otoničar — TPC,
4. Andrej Mekina — TPC,
5. Jože Simičak — TPC,
6. Jože Obreza — TPC,
7. Olga Kern — TPC,
8. Jože Mulec — TPC,
9. Stane Škrlič — TPC,
10. Danica Kranjec — TPC,
11. Valentin Šubic — TPC,
12. Drago ing. Mazi — SKS,
13. Anton Zele — SKS,
14. Štefan Gašpar — DUR,
15. Anton Mevc — BŽ,
16. Franc Kebe — TIP,
17. Anton Mramor — TIP,
18. Janez Mišič — TPM,
19. Pavel Funda — TPM,
20. Milan Mihevc — TPM,

21. Janez Godeša — TPM,
22. Ivan Močnik — TPM,
23. Anton Lunka — TPM,
24. Anton Malnar — TPM,
25. Tomaž Krek — TLI,
26. Drago Ožbolt — TLI,
27. Vinko Kočever — TLI.

Centralni delavski svet je na svoji 154. seji izvolil svoje izvršilne organe, ki štejejo po sedem članov in tri namestnike. V posamezne svete so bili izvoljeni:

SVET ZA PROIZVODNJO IN TRŽIŠČE

Člani:

1. Evgen ing. Pazič,
2. Jože Lipovec,
3. Franc Štrukelj,
4. Ivan Intihar,
5. Franc Urh,
6. Tone Zigmund,
7. Vlado ing. Potočnik.

Namestniki:

1. Anton Zele,
2. Andrej Hrblan,
3. Anton Lunka.

SVET ZA EKONOMIKO IN FINANCE

Člani:

1. Tone Bavdek,
2. Olga Mele,
3. Tita Perovnik,
4. Darja Petrič,
5. Aleksander Markovič,
6. Anton Zele,
7. Franc Udovč.

Namestniki:

1. Janez Kovačič,
2. Miro Kočever,
3. Štefan Kralj.

SVET ZA KADRE

Člani:

1. Jože Hren,
2. Jože Škerlj,
3. Ivan Škrabec,
4. Franc Tavželj,
5. Tomaž Krek,
6. Dragica Arko,
7. Jože Snój.

Namestniki:

1. Janez Otoničar,
2. Zinka Škrabec,
3. Emil Ule.

SVET ZA KOORDINACIJO POSLOVANJA

Člani:

1. Franc Hvala,
2. Franc Štrukelj,
3. Tone Bavdek,
4. Ivan Škrabec,
5. Miha Šepec.

Namestniki:

1. Vlado Potočnik,
2. Janez Kocjančič,
3. Jože Franek.

Glavni direktor je po svoji funkciji član tega sveta. Poleg tega je centralni delavski svet imenoval še dve komisiji:

Konec na 3. strani

Racionalizacija proizvodnje in medsebojno povezovanje strojev

Lesnoindustrijski stroji in naprave so iz dneva v dan bolj izpopolnjeni. Ne samo, da se na trgu pojavljajo novi stroji z novimi možnostmi dela, temveč se nam že poznani stroji vse bolj izpopolnjujejo. Na stroje se montirajo različni agregati, ki omogočajo izdelavo več operacij hkrati. Stroji se opremljajo s priključki, ki služijo za povezovanje istih v daljše ali krajše linije. Hkrati so proizvajalci poskrbeli za razne naprave kot so: skladalec elementov, usmerjevalec elementov, obračalec elementov itd. Ti pripomočki prenašajo in usmerjajo obdelovance med stroji, s čimer je prisotnost delavca vedno manj potrebna. Večkrat bi ročno posluževanje takih prog zmanjševalo njih kapacitete.

Tak napredek industrija koristi povsod, kjer je to mogoče. Možnosti pa so tako v ploskovni kot masivni obdelavi lesa. Osnovni

cilj takih izboljšav je racionalizacija tehnoloških postopkov. Z drugo besedo, z manj stroški, ali enakimi stroški več narediti, proizvajati ceneje itd. Naj navedem nekaj praktičnih primerov racionalizacije, ki je lahko plod dela na medsebojno povezanih strojih:

- prihranek na delovni sili,
- ciklusi izdelave so krajši, ker potrebni časi za vlaganje in odlaganje obdelovancev v, oziroma iz strojev odpadajo.
- transportni časi so manjši, sredstva za opravljanje transporta pa odpadajo,
- medfazni depoji so eliminirani,
- možnosti za poškodovanje elementov pri transportu je manj.

Bili bi enostranski, če ne bi prikazali tudi slabosti, ki se pojavijo s takimi tehnološkimi rešitvami, oziroma pogoje, ki bi jih morali upoštevati, da bi od dela v linijah imeli resnične koristi.

Velike serije so zelo važen dejavnik pri delu v progah, saj v nasprotnem primeru lahko časi za pripravljanje linije prerastejo operativne čase izdelave. Pri majhnih serijah kapaciteta določene skupine strojev v liniji izredno pade.

Medsebojno se smejo povezati stroji, ki imajo enake ali vsaj približno enake pripravljajno zaključne čase. V nasprotnem primeru dolgotrajna priprava določenega stroja onemogoči delo vseh ostalih strojev linije, osebe je za posluževanje je brez dela.

Stroje v liniji je potrebno obremeniti z maksimalnimi poda-

jalnimi hitrostmi, ki istočasno dopuščajo tudi kvalitetno obdelavo. Prav tako morajo biti razdalje med obdelovanci v stroju minimalne, oziroma se morajo elementi dotikati drug drugega (avtomatske formatke). Dostikrat obema naštetima zahtevama ni mogoče ugoditi, ker nastane problem pri vlaganju in odlaganju elementov v progah. Tak slučaj je pri zelo kratkih ali pa zelo velikih in težkih elementih. V takih primerih je potrebno investirati v naprave za avtomatsko vlaganje in skladanje obdelovancev.

Nadalje je potrebno težiti, da ostane program proizvodnje, za katerega je tehnološka razmešitev naprav izdelana dalj časa nespremenjen. Prav tako naj bi se tudi modeli ne menjavali stalno.

Ozek asortiment izdelkov je prav tak dejavnik racionalne proizvodnje v linijah.

Iz navedenega je razvidno, da ekonomično delo v progah zahteva določene pogoje. Razumljivo je, da vsem zahtevam ni moč vselej ugoditi. Prav zato nam mora biti jasno, da ne smemo od linij pričakovati vsega. Zato pa je tembolj važno, da se pred načrtovanjem razmešitve strojev dobro preštudirajo vsi poprej omenjeni elementi. Odločitev, ali postaviti stroje posamično s potrebnimi depoji, transportnimi potmi itd. ali medsebojno povezati določene stroje, potem ne bo težka. Lažja bo tudi odločitev, ali nabaviti komplicirane avtomatske stroje, ki omogočajo izdelavo več operacij ali stroje klasične izvedbe. Odpadlo pa bo tudi negotovanje, češ »sedaj napravimo manj kot prej«.

D. Mazij

DISPO - prvi odmevi

6. aprila letos je začela Tovarna pohištva Cerknica voditi svojo proizvodnjo s sistemom DISPO.

Za prve vtise in mnenja sem vprašal vodjo oddelka za vodenje proizvodnje tovarnika Toneta Bavdka.

»Na uvedbo vodenja proizvodnje prek sistema dispo gledam pozitivno. Prvi učinki so sorazmerno ohrabrujoči. Odpraviti pa bo treba še precej pomanjkljivosti.«

Katere pomanjkljivosti?

1. Problem nepravčasne dobave surovin in repromateriala povzroča precejšnje proizvodne motnje. Proizvodni program poteka po naprej določenem zaporedju, zato je treba posamezne elemente enostavno preskočiti.

Dogodi se tudi, da je treba izdelek preprogramirati.

2. Druga večja motnja izvira iz priprave dela, oziroma tehnologije. Delovne operacije morajo slediti po naprej določenem logičnem zaporedju, če tega redosledja ni, potem pride do motenj. Spremnica, na kateri je zaporedje tehnološkega postopka zapisano tako, kot so ga predvideli tehnologji, je dokument, po katerem se ravna proizvodnja, in delovnih operacij ni mogoče preskočiti.

3. Težava je tudi v tem, da elementi izdelkov, ki so bili lansirani v proizvodnjo po starem sistemu, motijo terminiranje nove proizvodnje.

4. Premajhne serije po svoji vsebini predstavljajo enega od najtežjih problemov vodenja proizvodnje. Ta problem ni samo v tem, da se planske karte na določenih delovnih mestih skorajda prekrivajo tako, da je terminerju zelo otežkočen pregled nad odvijanjem proizvodnje, ampak tudi v tem, da je na posameznih delovnih mestih pripravljajno - zaključni čas večji, kot pa čas učinkovitega dela. Vidite, problem terminerja je istočasno problem proizvodnje.

5. Problem je vsekakor tudi v tem, da nimamo še radio sprejemnih in oddajnih aparatov za zvezo s transportnimi delavci, ki morajo oskrbovati delovna mesta z materialom, šablonami in rezili.

6. Do sedaj še nimamo navodil za nastavitve ur za drugo izmeno.

7. In končno, problem je tudi v neutečenosti postopka. Vsi se

bomo morali še privaditi na nov način dela tako v samem oddelku za vodenje proizvodnje, v pripravi dela in v proizvodnji. Kajti ta sistem zahteva točnost in red.»

Govoril si o težavah, povej bralcem o prvih rezultatih, ki nedvomno tudi so:

»O rezultatih je skoraj prerano govoriti, vendar se nekateri že kažejo:

1. Imamo popoln pregled nad odvijanjem proizvodnje in nastalim izmetom, kar bo pripomoglo k hitrejši kompletaciji serij.

2. Izmet je že sedaj nekoliko manjši, zato je tudi popravljanje manj.

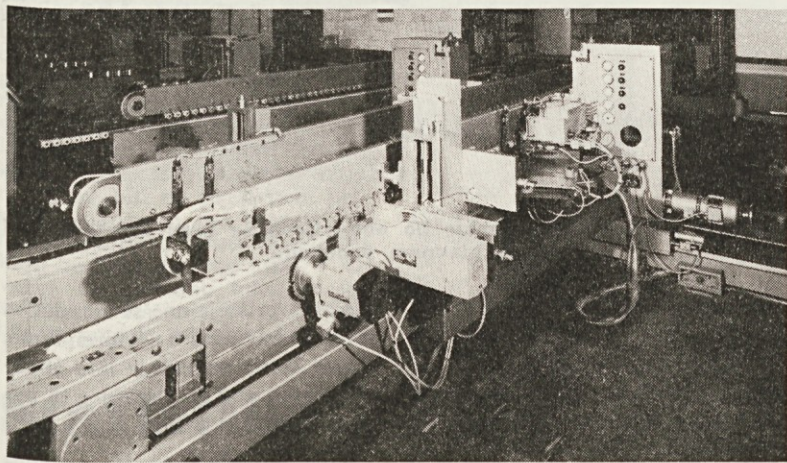
3. Obstoječe proizvodne kapacitete so sedaj, ko so uvedeni transportni delavci, ki oskrbujejo delovna mesta z vsem potrebnim, neprimerno boljše izkoriščene. To pa daje končno tudi večje ekonomske rezultate.

Vsi ti rezultati, ki se kljub tako kratkemu času uvajanja proizvodnje po DISPO sistemu kažejo že sedaj, so sorazmerno majhni v primerjavi s tistimi, ki bodo, ko bo sistem utečen in odpravljen pomanjkljivosti.

Računam, da bomo sistem vodenja proizvodnje dejansko sprejeli za svojega vsi od oddelka za vodenje do delavca na delovnem mestu, kajti ta sistem nam bo omogočil tudi boljši zaslužek.

Tako je pripovedovanje o dobrem in slabem končal vodja oddelka za vodenje proizvodnje Bavdek Tone.

F. Sterle

Kombinirani stroj za furniranje robov in formatiranje elementov

Novi upravni organi

Nadaljevanje z 2. strani

KOMISIJA ZA NARODNO OBRAMBO

1. Jože Lesar — predsednik,
2. Janez Praprotnik,
3. Ivan Škrabec,
4. Franc Urh,
5. Jože Hren,
6. Tone Zigmund,
7. Franc Hvala.

MANDATNA KOMISIJA

1. Jože Klančar — predsednik,
2. Franc Sterle,
3. Jože Turk.

Člani delavskih svetov v poslovnih enotah podjetja pa so:

V TOVARNI POHIŠTVA CERKNICA: Anton Urbas, Ivan Hribar, Anton Kebe, Alojz Mramor, Franc Prudič, Maks Umek, Franc Borštnar, Anica Mekinda, Franc Meden, Anica Korošec, Anton Šajn, Andrej Pakiž, Ivan Lončar, Marija Lovko, Jože Kos, Franc Hrastnik, Tončka Kovačič, Helena Mulec, Jože Gornik, Ana Suštar, Olga Srpan, Elica Jenček in Marija Vičič.

V TOVARNI IVERNIH PLOŠČ

Stane Caserman, Franc Kebe, Anton Mramor, Jože Kebe, Jože Mrak, Franc Opeka, Anton Gostiša, Janez Krajnc, Janez Kovšca, Stipe Klobučar in Franc Lovko.

V TOVARNI POHIŠTVA MARTINJAK — Matija Šega, Matija Lunka, Drago Modec, Edo Znidaršič, Olga Krajnc, Franc Debeve, Janko Mišič, Franc Šostarič, Anton Vesel, Anton Truden, Franc Kovačič, Stane Kovačič, Olga Avsec, Slave Znidaršič in Milena Debeljak.

V TOVARNI LESNIH IZDELKOV STARI TRG — Rajko Kraševc, Franc Pirnat, Ivan Markovič, Franc Kraševc, Anton Obreza, Ivanka Janežič, Franc Avsec, Anton Mihelčič, Jože Sterle, Miro Matevžič in Alojz Troha.

Glede na to, da je v teku nova organizacija, bodo volili še člane delavskega sveta skupnih strokovnih služb.

Na Bazenski žagi delavskega sveta poslovne enote niso volili zaradi majhnega števila članov kolektiva. Vsi zaposleni tvorijo v tej poslovni enoti zbor delovne skupnosti.

Francoski trg in naši izdelki

Pred nedavnim smo skušali analizirati možnost povečane prodaje izdelkov iz našega proizvodnega programa na francosko tržišče. Pokazalo se je, da je za naše proizvode interes in to predvsem za omare in sicer Aleksandra, Claudia, Patricia in jedilnice Living Metka. Vendar, ko se srečamo s trgovci, ugotovimo, da so naše cene glede na uvozne carine in davščine previsoke, da bi bili lahko konkurenčni deželam EGS. Naj za ilustracijo navedem, da je cena nekega našega izdelka, če stane fco jugomejo 100 FF, v grosistični prodaji 180 FF. Tu je vključena 15,5% carina, prevojni stroški do Francije, bančni stroški, stroški poslovanja grosista in davek, ki znaša 23,457% na prodajno ceno. Potrošnik pa mora poleg tega plačati pri nakupu v detajlni trgovini stroške detajlistov, njihove marže in dodatne davke tako, da ta isti izdelek stane v maloprodaji 350 do 400 FF.

S tako kalkulacijo bi bila cena naše Aleksandre, če bi jo prodajali po 900 FF, v maloprodaji ca. 3400 FF, kar pa je za tovrstne omare vsekakor vsaj ca. 15% preveč, da bi bil lahko večji odjem.

Ugotovili smo, da pa je mogoče te stroške znižati z drugačnim načinom prodaje, to je s posredništvom — mimo grosistov. Problem, ki se pri taki prodaji pojavlja, pa je način odpreme, ker vagonskih pošiljk ni mogoče formirati samo od enega proizvajalca. Potrebno bo vsekakor poiskati možnosti skupnega nastopanja več proizvajalcev, kar bi omogočilo tak način prodaje.

Dogovorili smo se tudi, da bomo poslali vzorčne pošiljke, ki naj bi bile osnova za testiranje tržišča in ugotavljanje dejanske tržne vrednosti posameznih proizvodov.

J. Mele

NOVA BRUSILKA V TP CERKNICA

Z lansko rekonstrukcijo tovarne se v oddelku obdelave ploskovnih elementov s poliestrom ni ničesar spremenilo. Zato smo se letos odločili, tudi ta oddelek izpopolniti z novo opremo. Najprej smo nabavili brusilni avtomat ERNST za brušenje ploskev, obdelanih s poliestrom.

Da smo se odločili za ta stroj, nam je narekovalo več razlogov:

— avtomatski transport elementov pri visoki delovni zmogljivosti;

— zaščita robov obdelovanih elementov proti prebrusenju s pomočjo pnevmatsko delujoče kontaktne prevesice;

— stroj omogoča eno ali dvo-
tirn prenik elementov;

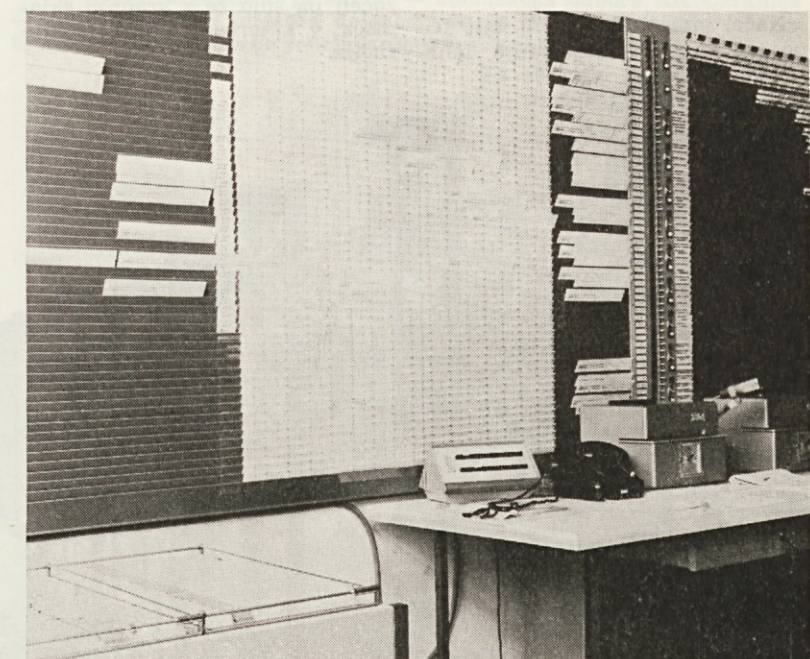
vih tlačno-zračnih šob;

— preprosta strežba stroja.

Predvsem pa smo se za ta stroj odločili zato, ker imamo v tovarni že dva stroja tega proizvajalca, ne za brušenje poliestra, temveč za medfazno brušenje nitro laka. Kvaliteta slojev in brušenih površin na teh strojih je zelo kvalitetna.

Stroj ima dva brusilna valja in en čistilni valj. Ko stroj požene, začnejo brusni valji brusiti obdelovane elemente pri prehodu skozi stroj s pomočjo avtomatske kontaktne prevesice. Ta jih pritisne k obdelovanemu elementu šele tedaj, ko prvi rob obdelovanega elementa ravno preide navpično sredino brusnega valja.

Podobno deluje tudi v nasprotni smeri za zadnji rob obdelova-

V oddelku za vodenje proizvodnje

nega elementa. Tako prebrusenje roba obdelovanega oziroma brusnega elementa ni mogoče.

V našem primeru bomo stroj uporabljali za grobo brušenje poliestra z brusnim papirjem na prvem valju št. 240 in na drugem valju št. 280. Na čistilnem valju se površine očistijo prahu, ki nastane ob brušenju. Končno bru-

šenje ploskev, obdelanih s poliestrom je na tračnih brusilkah z brusnim papirjem št. 400. Da so vsi ti podatki o kvaliteti stroja in kvaliteti brušenih ploskev pravilni, se bomo prepričali v nekaj dneh, ko bomo začeli na ta stroj brusiti elemente za jedilnici LIVING.

A. OTONIČAR

Nekaj o elektronskem centru

V eni prejšnjih številkih smo si ogledali neke osnovne koncepte elektronske obdelave podatkov. Danes pa bi se seznanili s samimi napravami v elektronskem centru. Center se seveda sestoji, kot bomo kasneje videli, iz več enot. Ogledali pa si bomo le nekatere najnovejše, ki neposredno vplivajo na samo elektronsko obdelavo podatkov.

se vlnkajo razni podatki, katere želijo obdelovati na računskem stroju. Samo luknjanje poteka kot pisanje na pisalni stroj, razlika je le v tem, da namesto pisanega teksta dobimo iz luknjača luknjano kartico, katera nam nato služi kot osnovni medij za dajanje podatkov stroju.

Neposredno za luknjanjem kartic pa sledi operacija verifici-

rificirna, sta kot samostojni enoti v sistemu in neposredno ne vplivata na elektronsko obdelavo, pač pa služita le kot priprava podatkov, ki jih lahko stroj čita in razume.

Enote, čitalec kartic, centralna enota in printer, pa delujejo v medsebojni povezavi in druga brez druge ne morejo obdelovati podatkov.

Čitalec kartic čita kartice s podatki in te prečitane podatke v obliki elektromagnetnih signalov prenaša v centralno računsko enoto, kjer se nadalje obdelujejo po naprej določenem programu.

Seveda pa moramo centralni enoti neposredno pred samo obdelavo sporočiti, kaj, kako in kakšne operacije naj napravi s podatki, ki jih bo dobila v obdelavo. To je sporočilo v obliki programa, ki ga izdelata programer.

Ta program si stroj v svojem spominu zapomni in, potem ko čita kartice s podatki za obdelavo, opravlja operacije, kot so v programu po vrstnem redu, navedene.

Ko centralna enota obdelata podatke, jih da na razpolago printerju, ki te podatke v obliki pisanega teksta izpiše na list.

V začetku smo omenili, da imamo tudi enoto magnetnih diskov. Ta enota nam služi za trajno shranjevanje podatkov. Tako se na to enoto zapišejo razne kartoteke materialov, inventarja itd.

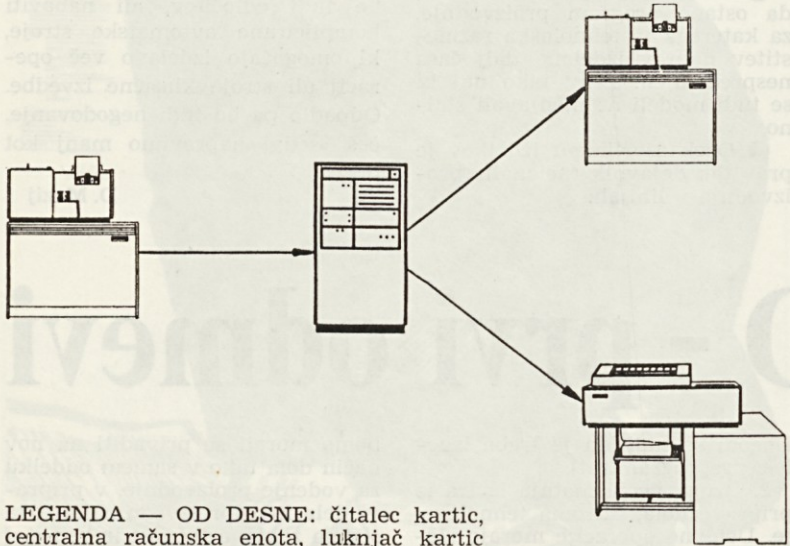
Kapaciteta enega takega diska je 725.000 ByT-ov ali z drugo besedo 7,250.000 znakov. Naše podjetje je kupilo dva taka diska, da bomo imeli na razpolago za po- byhrajavanje 14,500.000 ByT-ov, to pa so za začetek elektronske obdelave podatkov v našem pod-

jetju nedvomno velike kapacitete. Avtomatski luknjač kartic je posebna enota v sistemu, ki je povezana s centralno enoto in nam služi takrat, kadar hočemo, da nam sistem daje podatke v obliki luknjanih kartic. Ta postopek uporabimo takrat, kadar nam izhodni podatki neke obdelave slu-

žijo kasneje kot vhodni za drugo vrsto obdelave.

Upam, da smo s tem člankom spoznali osnovne enote (stroje) enega računskega centra. Seveda pa je teh enot še več, le-te, katere smo si ogledali, so pa najvažnejše v centru.

L. ULE

LEGENDA — OD DESNE: čitalec kartic, centralna računsko enota, luknjač kartic (zgoraj) in printer (spodaj)

Center se sestoji iz naslednjih enot:

1. ročnih luknjačev kartic,
2. verificirke,
3. čitalca kartic,
4. centralne računsko enote,
5. printerja,
6. enote magnetnih diskov,
7. luknjača kartic.

Ročni luknjač kartic: nam služi za luknjanje kartic. V te kartice

ranja (preverjanja) podatkov, ki so zapisani na kartici! To pa opravimo na tako imenovanem »verificirnem« stroju. Kontrola pravilnosti zapisa na kartici je nujno potrebna, ako se hočemo izogniti napakam že v samem začetku. Tako nam ta stroj za verificiranje izloči vse kartice, v katerih najde napako v zapisu. Ti dve enoti, luknjači kartic in ve-

Investicije 1970

Rekonstrukcija in modernizacija proizvodnje, s katero smo pričeli lani, še ni končana. Glavna gradbenih del in večina strojnih naprav je že za nami. Ostane samo tisti del gradbenih investicij, ki so bile začete lani, strojev in naprav, ki bi že morale biti dobavljene, pa smo morali zaradi težav dobaviteljev prenesti na letošnje leto. Naj navedem nekaj primerov s tega področja: dokončanje trgovine in razstavnega prostora, med stroji pa turbine za proizvodnjo električne energije, hidravlika in obračalne naprave za Iverko.

Načrt investicij za 1970. leto je po eni strani nadaljevanje lani

začete modernizacije, po drugi strani pa zajema naložbe v elektronsko središče, gradnjo skladišč za pohištvo v Cerknici in transport.

Kot nadaljevanje modernizacije lahko smatramo nakup dodatnih strojev za tovarne pohištva (brusilka — spodnja, stroji za površinsko obdelavo, transportne naprave, za modelno delavnico, za tapetništvo itd.) in za TLI Stari trg (polnojarmenik). Naložbe v elektronsko središče obsegajo gradbena dela, osnovne stroje in instalacije. Nadaljevali bomo z gradnjo razstavnega prostora, začeli pa smo že z gradnjo skladišča, v katerem bo tudi restavracija.

Za transport bosta nabavljena dva kamiona ali morda celo več. Močna postavka v planu vzdrževanja je popravilo notranjih komunikacij, tako da bo tudi to letos urejeno.

Centralni delavski svet je o predlogu plana investicij že razpravljal in ga tudi potrdil. Na osnovi lanskoletnih izkušenj lahko pričakujemo, da bo investicijski plan po obsegu, pa tudi v roku dokončan. Res, da gre le za tretjino lanskega obsega investicij, pa bodo te investicije kljub temu tudi letos povzročile — vroče poletje.

D. Trotovšek

Zelena luč za vodovod

Cerkniško vodovodno omrežje bo obnovljeno še pred začetkom del na glavnem vodovodu

V zadnji številki našega lista sem v sestavku Obnova vodovoda seznanil bralce o tem, kaj je sklenil gradbeni odbor na svoji drugi seji o začetnih delih pri obnovi vodovoda. Tokrat bi za vse, ki jih to zanima, dodal, da smo dobili kredit 150 milijonov starih dinarjev.

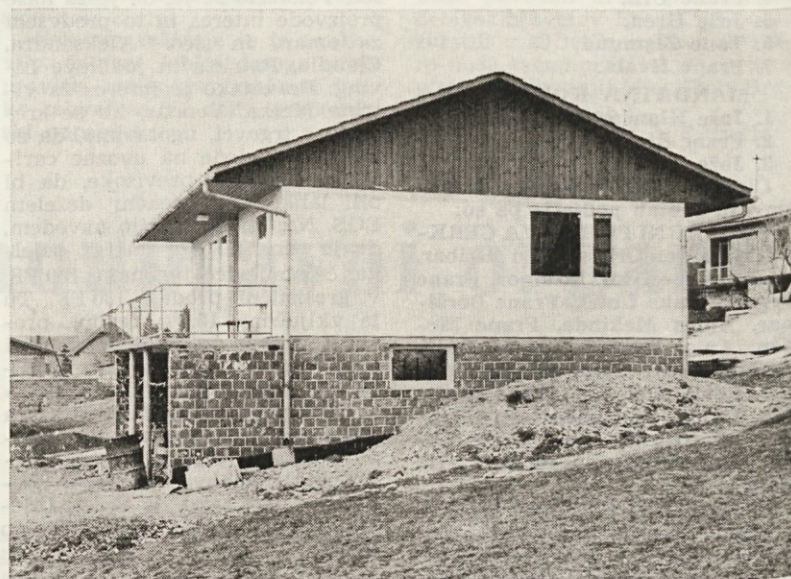
Sredstva bodo na voljo šele v prihodnjem letu. Če k znesku

kredita prištejemo še sredstva, zbrana na osnovi referendum, potem bomo prihodnje leto obnovili glavni vod do Cerknice in povsem uredili zajetje.

Zelena luč za obnovo vodovoda se torej prižiga in če bo vse po sreči, bi morali z glavnimi deli v letu 1972 končati.

T. Kebe

Vse več individualnih gradenj

Nova montažna hiša na Peščenku

Sodeč po številu prošelj za gradbeno posojilo, ki so jih vložili člani kolektiva, lahko sklepamo, da bo letos še več individualnih gradenj.

Za kredite je zaprosilo 59 članov kolektiva.

Kar zadeva nove gradnje, je za ponovni kredit zaprosilo 15 članov kolektiva. Med njimi je nekaj takih, ki so že dvakrat dobili posojilo.

Trideset prosilcev je z gradnjami šele začelo ali pa so zgradili do druge faze in kredita pri podjetju še niso dobili.

Za obnovo hiš je zaprosilo 14 članov kolektiva. Med temi sta dva prosilca, ki sta posojilo dobila že lani. Komisija za stano-

vanjska vprašanja torej ne bo imela lahkega dela, ker je namenskih sredstev zelo malo. Člani kolektiva pa so zaprosili za 1,489.000 din posojila. Večino gradenj prosilcev je komisija že obiskala. O predlogu komisije, kateremu prosilcu naj bi kredit dali, pa bo upravni odbor podjetja dokončno sklepal maja. Vsekakor bodo imeli prednost tisti prosilci, ki namensko že varčujejo v banki, ki bodo z gradnjo sprostili družbena stanovanja, v katerih sedaj stanujejo, tisti, ki imajo težke stanovanjske razmere in tisti, ki imajo gradnjo vsaj v dokončani prvi fazi.

Š. Bogovčič

Gradnja skladišča TP Cerknica poteka po načrtu

Obisk v »Gorenju« Velenje

Večkrat sem že bil v Velenju, vendar nikoli nisem imel priložnosti, da bi videl podjetje Gorenje. Tudi ob zadnjem obisku je bilo treba iskati to podjetje, ki leži izven mesta na prostrani poljani. F. Bauman, S. Gašpar in jaz smo imeli nalogo, da pri Gorenju vidimo, kako imajo urejen vhod, kakšna je ureditev komunikacij med objekti in kako imajo urejeno delavsko restavracijo. V rokah smo imeli dovoljenje generalnega direktorja, tovariša Atelška. Res čudno in proti vsem običajem — obisk v podjetju, ki ni lesno. Šef kadrovske službe Ljube Batič, dipl. pravnik, nas je z značilno koroško prijaznostjo in preprostostjo sprejel in popeljal med objekti, po objektih, po delavski restavraciji. Videli smo, kar smo hoteli. V razgovoru ob pregledovanju novega načrta za delavsko restavracijo smo izmenjali vrsto informacij, zanimivih za enega ali drugega, da bi se bolje spoznali.

Poglejmo, kaj nam je v Gorenju posebej ugajalo. Predvsem urejenost. Ne samo med objekti, urejenost v obratih. Nikjer ni nobenih odpadkov, pozabljenih ali odvrženih delov, papirja ali druge navlake, ki je pri nas ne manjka. Res je, da delajo s kovino. Res pa je tudi, da bi imeli lahko polno embalažnih odpadkov, pa jih ni. Takole pravijo: red mora biti na parkirnem prostoru, čistoča in red morata biti na transportnih poteh in nasadu, kajti le tako bo red tudi v tovarni. Če gledamo tako, se jim varni. Če gledamo tako, se jim varni. Če gledamo tako, se jim varni. Če gledamo tako, se jim varni. Če gledamo tako, se jim varni.

Statistika zaslužkov

Nedavno sem bral Bilten Centralnega odbora sindikatov industrijske in rudarske dejavnosti v svetu za 1967. in 1968. leto. Pregled pokaže, kakšno je zaporedje v posameznih državah, ali drugo besedo, kdo ima najvišje in kdo najnižje zaslužke. Pri tem je treba seveda upoštevati raven in strukturo proizvodnje teh panog in dežel. Le tako bi prišli do objektivnejše ocene.

Najprej naj navedemo statistiko zaporedja zaslužka po vrstah industrijske in rudarske dejavnosti v svetu za 1967. in 1968. leto. Pregled pokaže, kakšno je zaporedje v posameznih državah, ali drugo besedo, kdo ima najvišje in kdo najnižje zaslužke. Pri tem je treba seveda upoštevati raven in strukturo proizvodnje teh panog in dežel. Le tako bi prišli do objektivnejše ocene.

Država	Rudarstvo		Kovinska industrija		Kemična industrija		Oblačilna industrija		Tekstilna industrija		Lesna industrija		Grafična industrija	
	67	68	67	68	67	68	67	68	67	68	67	68	67	68
Belgija (65)	1	1	2	3	4	2	7	7	5	5	6	6	3	4
ČSSR	1	1	5	7	3	4	2	3	7	6	4	5	6	2
Francija	3	4	4	3	2	2	7	7	6	6	5	5	1	1
Nemčija ZR	4	4	3	3	2	2	6	5	7	6	5	7	1	1
Poljska (66)	1	1	3	3	2	4	7	7	5	5	6	6	4	2
ZSSR	1	1	2	2	3	3	7	7	6	6	5	5	4	4
ZDA	1	1	4	4	3	3	6	7	5	6	7	5	2	2
ČILE	1	1	3	3	4	4	6	7	5	6	7	5	2	2
ZAR	2	1	4	3	3	4	6	7	5	5	7	6	1	2
Indija	1	1	3	3	2	2	5	6	4	5	6	7	7	4
Japonska	1	3	4	4	3	2	6	6	7	7	5	5	2	1
Jugoslavija	4	4	3	3	2	2	6	7	5	6	7	5	1	1

Če sedaj pogledamo razpredelnico, vidimo, da v dveh letih ni prišlo do bistvene spremembe med posameznimi panogami, do sprememb pa je le prišlo v deželah, kjer je ena panoga prehitela drugo ali pa padla niže.

Medtem ko je bila v Jugoslaviji lesna industrija 1967. leta še na 7. mestu, je 1968. leta že na 5. mestu. Iz pregleda je videti, da sta za njo tekstilna in oblačilna industrija. Ta odnos se tudi v 1969. letu iz znanih razlogov ni spremenil. Naše zaporedje je skoraj enako z zaporedjem v Zah. Nemčiji, razlika je samo pri lesni in oblačilni industriji.

Bilo bi predolgo, če bi hotel razglabljati, zakaj taka zaporedja in zakaj ne drugačna. Bralca se bo moral sam poglobiti in razmisлити, kaj vse vpliva na višino zaslužka v posameznih panogah.

odgovornosti zanj tudi v proizvodnji. Ni res, da od reda ni nobene koristi kot pri nas radi pravičujemo nered. Kdor ni za red, ni za proizvodnjo in za Gorenje. Ta vprašanja obravnavajo dokaj strogo in uspehi niso slabi.

Pri ogledu sodobno opremljene tehnologije proizvodnje kot so hladilniki, pralni stroji in drugo, smo videli takšen tempo dela kot ga je videti malokje. Urejenost delovnih mest, poglobljeno delo, vse to daje vtis urejene proizvodnje. Nikjer ni nobenih skupin, nobenih razprav, delo teče po traku. Lansko poprečje osebnih dohodkov je za 4000 S din nižje od našega poprečja.

Ker je red pred tovarno in v tovarni, je red tudi v delavski restavraciji. Restavracija je samopostrežna. Nikjer ni prerivanja, delavci so razdeljeni v več skupin, ki prihajajo in odhajajo. Za 250 delavcev rabijo 7 minut za razdelitev hrane. Če vem, da bom v sedmih minutah postrežen, ne bom menda uprizarjal dirke, tako kot delamo sedaj pri nas. Poleg

Poučevanje iz varstva pri delu

Znano je, da sta Temeljni in republikanski zakon o varstvu pri delu, ki sta bila sprejeta pred nekaj leti, prinesla vrsto novosti tudi na področje izobraževanja delavcev. Zahtevata namreč, da je treba vsakega delavca ob prvi in ob vsaki kasnejši razporeditvi na delovno mesto, pa tudi med samim delom, če se spremenijo delovne razmere, poučiti zlasti:

— o nevarnosti, ki pri delu preti njegovemu življenju ali zdravju;

— o najprimernejšem načinu dela, ki mu zagotavlja varnost pri delu;

— o varstvenih ukrepih, ki jih mora pri delu upoštevati ter

— o okoliščinah, ki izvajanje predpisanih varovalnih ukrepov narekujejo.

Za delavce, ki opravljajo, vodijo ali nadzorujejo dela, pri katerih je nevarnost za poškodbe in zdravstvene okvare večja, pa tako, v bistvu enkratna natančnejša podučitev ni dovolj. Znanje, ki ga pridobijo, jim je treba vsako leto ponovno preizkusiti. V praksi pa se vse to ne izvaja dobesedno. Na ponovnih predavanjih pred tovrstnimi izpiti ponovijo samo važnejši del v prejšnjem letu že predelane snovi, sicer pa je program predavanja nov. Na preiz-

obveznega obroka lahko kupujejo še druga jedila in brezalkoholne pijače.

Prijetno je videti, kako prenašajo pladnje. Pričaraš si vtis velike samopostrežne restavracije v velikem mestu. Vse teče lepo, brez hitenja — časa za odmor je dovolj. Namernega poškodovanja opreme ne poznajo.

Kot novost pri novi restavraciji bodo uvedli tudi samopostrežno trgovino. Delavec, ki bo jutraj prišel, bo dal posebni listič z naročilom, kaj naj mu do konca dela pripravijo. Ko bo delo končal, bo dvignil koritek z naročenim blagom. Ali ne bi nekaj takega mogli napraviti pri nas z malo bolj prožno trgovino kot je sedaj?

Se in še bi lahko našteval njihova prizadevanja pri razreševanju kadrovskih vprašanj, nagrajevanja in podobno. Res je, vsako podjetje ima svoj koncept razreševanja in tako je prav. Prav pa je, da poznamo tudi druge načine, kajti nikjer ni rečeno, da je ravno pri nas vse najboljše.

D. Trotovšek

Krvodajalska akcija - ocena odlično!

Po letnem razporedu Zavoda za transfuzijo SRS in Rdečega križa Slovenije za krvodajalske akcije so za cerkniško občino določeni trije odvzemalni dnevi. En dan ekipa jemlje kri v Loški dolini, dva dni pa v Cerknici. Po letošnjem razporedu bodo občani Loške doline imeli akcijo prvo soboto junija v Starem trgu, v Cerknici pa je akcija že bila v petek in soboto 10. in 11. aprila.

Uvod v propagando za čim večje sodelovanje je bilo posebno priporočilo, ki ga je sprejela občinska skupščina na svoji zadnji seji. Po vzorcu priporočila, ki ga je sprejela skupščina SRS decembra leta 1969, je tudi naša skupščina ugotovila, da krvodajalstvo zaradi svoje pomembnosti presega okvire dejavnosti organizacije Rdečega križa Slovenije in postaja splošna družbena potreba republike. Zaradi tega priporočilo nekako moralno obvezuje vse gospodarske organizacije, samoupravne organe in druge družbenopolitične forume, da vsak po svojih močeh kar največ pripomore krvodajalskim akcijam do čim večjega uspeha. Po mnenju nekaterih naj bi bilo krvodajalstvo nekaj »hobi« za organizatorje in dajalce krvi, po mnenju nekoga iz gozdnega obrata Cerknica pa je to celo samo stvar Zdravstvenega doma in zdravstvenih delavcev. Po taki logiki naj bi izkoriščanje gozdnega bogastva pri nas bila izključno stvar uslužbenecv in delavcev gozdnega obrata. Ogromna večina pa je nujnost krvodajalskih akcij ocenila kot družbeno potrebo, kar najbolj zgovorno kažejo uspehi letošnje dvodnevne akcije v Cerknici. V propagandno aktivnost so se praktično vključile vse gospodarske organizacije, ki so s pomočjo svojih sindikalnih podružnic in propagandnega materiala, ki ga je pripravil občinski odbor RK Cerknica, organizirala veliko aktivnost za popularizacijo krvodajalstva. Osnovne šole na področju Cerknice so na prošnjo RK prek svojih učencev dosegle, da je v vsako hišo prišlo povabilo za sodelovanje v akciji. Na posebnem sestanku s predstavniki gospodarskih organizacij smo se dogovorili, koliko krvodajalcev in kateri dan naj bi jih posamezne organizacije poslale na odvoz. In uspeh je bil tu:

Prijavilo se je 500 prostovoljnih krvodajalcev, kar pomeni povprečno 250 na dan. To pa je skoraj 25% čez normo, ki jo postavlja Zavod za transfuzijo za eno odvzemalni dan. Po načrtu za celo občino za leto 1970 — okrog 700 krvodajalcev — lahko ugotovljamo, da bomo s približno 200 krvodajalci, kolikor jih bo gotovo pripravila Loška dolina za prvo soboto v juniju, že v samih rednih treh dnevih dosegli načrt po številu krvodajalcev. Po količini odvzete krvi pa bomo načrt gotovo presegli, ker smo po mnenju zdravnika ekipe Notranjci zdravi in močni ljudje — od 500 prijavljenih jih je zdravnik odklonil samo 12, kar pomeni izredno malo zavrnjenih prostovoljcev. Na kratko povedano: mirno lahko ugotovimo, da je razumevanje naših občanov za krvodajalstvo zelo veliko in da se vsi zavedamo, da je to res akcija humanosti in solidarnosti med ljudmi!

V imenu organizatorja akcije — občinskega odbora RK Cerknica — čutim posebno prijetno dolžnost, da se vsem organizatorjem in krvodajalcem za vzorno sodelovanje iskreno zahvaljujem!

Za občinski RK Cerknica:
dr. Boris Kravanja

Cenik letovanj

Članom kolektiva, ki želijo letovati, posredujemo cenik penzionov.

Fiesa v juliju in avgustu 50 din,
Savudrija v jul. in avg. 40 din,
Kranjska gora od 15. marca dalje 45 din,
Crikvenica v celi sezoni 33 din,
Kaštel Stari v celi sezoni 36 din.

Za otroke, stare do deset let, ki imajo svoje ležišče, je popust 25%, za tiste pa, ki spijo pri starših, pa 50%.

Prijave sprejema poslovalnica SAP v Cerknici.

Možnosti za rezervacije so v vseh termalnih zdraviliščih, kjer so cene dnevnih penzionov od 45 do 60 din.

Letos spomladi nameravam izpeljati predvsem obvezno letno preverjanje znanja tistih delavcev, ki so ustrezne izpite že opravili. To so delavci v lakirnicah, delavci, ki delajo pri proizvodnji in furniranju ivernatih plošč ter inštruktorji in drugi vodilni delavci v podjetju. Tečaji in izpiti za delavce, ki delajo v lakirnici TP Cerknica in lakirnici TP Martinjak, so že končani. Doslej je uspešno prestalo preizkušnjo že 127 delavcev. Na predavanjih so natančneje izvedeli predvsem:

— o svojih pravicah in obveznostih v zvezi z delom;

— o možnostih za poškodbe pri delih, ki jih opravljajo ter o potrebnih varstvenih ukrepih;

— o zdravju škodljivih lastnosti površinskih materialov ter o načinih varovanja pred zastrupitvami in poklicnimi obolenji;

— o svojih obveznostih v zvezi s požarno varnostjo, ukrepih v primeru požara, ravnanju z ročnimi gasilnimi aparati itd.

Tečaj je bil razdeljen v tri skupine. Predavanja so bila organizirana tako, da so jih delavci lahko obiskovali v svojem prostem času. Znanje, ki so ga pridobili bo nedvomno zelo koristilo tako njim kot delovni organizaciji.

Vinko Žnidaršič

V začetku aprila je začela obratovati ambulanta v tovarni pohištva Cerknica

Ekonomsko šola

Družbeno-ekonomske osnove gospodarstva SFRJ

Gospodarski sistem se oblikuje v skladu z našo socialistično ureditvijo. To pomeni, da se gradi »na odnosih med ljudmi kot svobodnimi in enakopravnimi proizvajalci in ustvarjalci, katerih delo služi izključno zadovoljevanju njihovih osebnih in skupnih potreb.«

Eden izmed osnovnih dejavnikov, ki omogočajo delavcem pravico svobodnih in enakopravnih proizvajalcev, je družbena lastnina nad sredstvi za proizvodnjo. To pomeni, da so v naši družbi onemogočene vse oblike izkoriščanja (v kapitalizmu lastnik sredstev za proizvodnjo — kapitalist izkorišča delavce).

Drugi temeljni pogoj za doseganje teh pravic je samoupravni sistem. Delavci v podjetju in v vseh družbeno-političnih skupnostih na podlagi samoupravnih aktov odločajo o razvoju in o poslovni politiki. Družbene cilje dosegamo z družbenim planiranjem in ustreznimi ukrepi družbeno-ekonomske politike. Le-ta stimulira delavce k doseganju večjih rezultatov ob pogojih samoupravljanja.

Gospodarski sistem ima vlogo blagovnega gospodarstva, ki ga uravnava družbeni instrumenti in odpravlja anarhična delovanja tržnega mehanizma.

Za gospodarski sistem je značilna tudi delitev po delu. Osnovni nosilci gospodarske aktivnosti so:

- podjetja,
 - obrti,
 - zadruge,
 - banke,
 - občine,
 - republika,
 - federacija
- s svojimi ustanovami.

Poleg omenjenih so nosilci gospodarske aktivnosti še:

- zbornice,
- poslovna združenja,
- skupnost podjetij.

Delovanje trga v našem gospodarstvu

Doslej smo že omenili, kaj je vrednost in od katerih dejavnikov je odvisna (delo). Prav tako smo omenili, da je cena denarni izraz vrednosti blaga. V tem stavku pa bomo nakazali, kako se oblikuje cena v tržnem gospodarstvu.

Vsi proizvajalci dajejo svoje blago na trg, kjer se stekajo tudi vsi povpraševalci (kupci). Odnos med prodajalci in kupci (ponudba in povpraševanje) določa ceno, ki velja za določeno obdobje. Na ceno vpliva tudi množina denarja v obtoku (pri nas daje v obtok denar le Narodna banka SFRJ). Če je več denarja v obtoku, potem so tudi cene višje in če ga je manj, potem so cene nižje. Ponudba je odvisna od več komponent (materialni stroški, položaj proizvajalca kot monopolista, povpraševanje po izdelku itd.). Prav tako je povpraševanje odvisno tudi od rasti osebnih dohodkov, potreb, mode itd.

Na trgu se pojavljata dve vrsti dobrin:

- proizvodne, ki služijo za kasnejšo obdelavo in za produkcijo potrošnih dobrin (stroji, pol-proizvodi) in

- potrošne dobrine, ki služijo za potrošnjo, se pravi, za regeneracijo delovne sile.

Katerih dobrin se bo več proizvajalo, je odvisno od razdelitve denarne količine, od tega, ali dobijo več tisti, ki kupujejo potrošne dobrine ali tisti, ki kupujejo proizvodne dobrine. Z drugimi besedami, to je odvisno od razvi-

tosti družbe in njene materialne strukture. Normalno je, da se v razvitejši družbi proizvaja več proizvodnih dobrin.

Na oblikovanje cen vpliva tudi družba s svojimi instrumenti (zagotovljene cene, maksimalne cene, z uvozom, izvozom, uporabo rezerv med pomanjkanjem dobrin in pritiska cen, monetarna politika itd.).

Ponudniki (enako velja za posameznika, ki lahko od poprečja odstopa navzgor ali navzdol, toda to so samo delni odkloni od veljavne cene v določenem obdobju) nudijo količino pod pogojem take in take cene, kupci pa so pripravljeni to količino kupiti po drugi ceni. V našem primeru se ponudba in povpraševanje izenačita pri količini 3, kar da ceno 700 enot. Če je samo en proizvajalec, potem on določa ceno. Takšen položaj imenujemo monopol. Če je samo en kupec, potem on oblikuje ceno. Ta položaj pa imenujemo monopson.

Delovanje ponudbe in povpraševanja je dejansko zakon vrednosti, ki pravi, da je vsota cen enaka vsoti vrednosti. Dejanske cene nihajo okrog vrednosti, vendar se v daljšem obdobju izenačijo s krivuljo vrednosti. In kdo ustvarja dobiček v teh pogojih? Tisti proizvajalci, ki imajo nižje proizvodne stroške in je njihova proizvodna cena pod ceno, ki se dobi na trgu, ustvarjajo dobiček, ostali pa so prisiljeni delati le za stroške oziroma z izgubo. Če povzamemo, potem lahko zaključimo, da ima tržni mehanizem naslednje funkcije:

- da vpliva na prilagojevanje potrošnje proizvodnji,
- da vpliva na prilagojevanje proizvodnje potrebam,
- da vpliva na čimboljše razmestitev proizvodnih dejavnikov,
- da vpliva na gospodarski razvoj in rast,
- da omogoča razvoj samoupravnega sistema itd.

Podružnica DU Rakek 57.000,00 na 287 članov.

Skupaj vseh sredstev: 361.457,66 dinarjev.

Pregled neuporabljenih sredstev iz let 1966, 1967 in 1968, sredstva, oblikovana za leto 1969 in ocena za 1970 nam kaže sledeče:

Neizkoriščenih sredstev iz let 1966 do 1968 je 452.235,49 din.

Oblikovana sredstva v letu 1969 po odbitku 20% za stanovanja borcev 394.801,06 din.

Vrnjeno in anuitete 16.549,29 din.

Ocena za leto 1970 všteti tudi prispevek 20% 508.100,00 din.

Skupaj oblikovana sredstva, ki so bila in bodo izkoriščena 1.371.685,84 din.

Na izrecno zahtevo Republiške skupščine socialnega zavarovanja v Ljubljani št. S-37/3 z dne 9.4.1969 je bila sklicana 9. maja 1969 redna seja občinske komisije pri DU v Cerknici z edino točko dnevnega reda: Programiranje še neizkoriščenih in vseh oblikovanih sredstev 4% sklada za upokojence in invalide.

Komisija je po daljši razpravi sprejela sklep, da je treba vsa finančna sredstva po odbitku 20% prispevka za borce uporabljati smotrno in prvenstveno za gradnjo oziroma za adaptacijo družbenih stanovanj, to je Doma upokojencev, in sicer večji del le za enosobna stanovanja in garsonjere. Znano je, da upokojenci z majhnimi pokojninami ne morejo sprejeti dragih in razkošnih stanovanj.

Iz omenjenih podatkov je videti, da bo ob zaključku leta 1970 4% stanovanjski sklad za upokojence in invalide narasel na približno 1.371.685,84 din, prvenstveno za pridobitev stanovanjskega sklada v družbeni lastnini občinske podružnice DU Cerknica.

V zvezi s tem vabimo občinsko skupščino v Cerknici in druge organe, zlasti še občinski odbor ZB Cerknica, da sprejmejo naše predloge ter težnje ljudi z majhnimi pokojninami in nam moralno ter materialno pripomorejo, da bi prišli do stalnega in cenenejšega stanovanjskega sklada za upokojence in invalide.

A. Kovačič

POJAVNE OBLIKE V GOSPODARSTVU

Pogosto slišimo besede konjunktura, inflacija, konvertibilnost, izvozni deficit. Kaj pomenijo te besede, bomo skušali opisati danes.

Konjunktura je konkretno tržno stanje (tržno gospodarstvo je tisto gospodarstvo, kjer družba ne regulira delitvenih razmerij, ampak so prepuščena razmerju med ponudbo in povpraševanjem) v procesu družbene reprodukcije (stalne in zaporedne proizvodnje). Če je povpraševanje močnejše od ponudbe, potem cene naraščajo in je čutili tudi hitrejšo rast obsega proizvodnje. Če je povpraševanje slabše od ponudbe, potem cene padajo in pride do manjšega obsega proizvodnje, kopicijo se zaloge. Med temi pojavi so tudi vmesni pojavi, vse skupaj pa predstavlja konjunktorni cikel.

Slaba konjunktura (ponudba je močnejša od povpraševanja) lahko pripelje do ekonomske krize.

Inflacija je proces, ki ga pogosto različni vzroki. Zaradi njih pride do naraščanja cen, ki ga je

lanco, kurs vrednosti denarja in onemogoča normalno delovanje gospodarstva. Ker je vzrokov za

KONVERTIBILNOST

$$2,50 \text{ DIN} = 1 \$ \text{ USA}$$

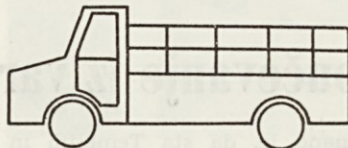
inflacijo mnogo, cmenjamo samo najpomembnejše:

- povečanje denarne množine v obtoku,
- povečanje kreditne množine v obtoku,
- investiranje brez pokritja in podobno.

Nasprotno inflaciji se pojavlja **deflacija**, ki je proces večinoma zavestne monetarne politike zaradi zniževanja cen in njihovega zadrževanja na določeni ravni. Navadno pride do nje z zmanjševanjem denarja ali kreditov v obtoku, povečevanjem davkov, blokiranjem določenih denarnih skladov itd. Če traja dalj časa, obvezno pelje k zniževanju pro-

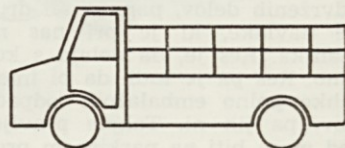
INFLACIJA

Normalno obdobje

Cena = 1.000.000 HDin

Inflacija

Cena = 1.100.000 HDin

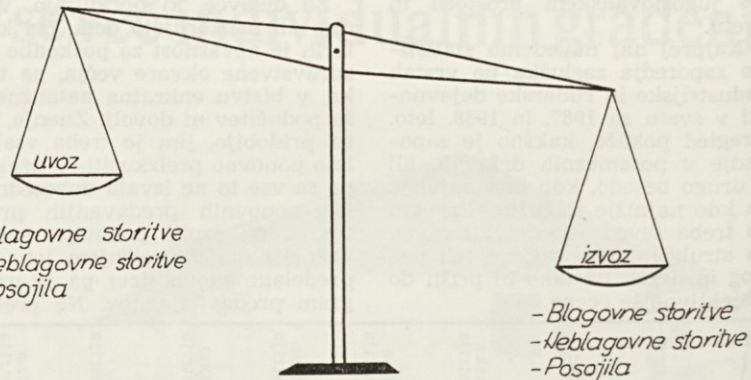
mogoče do določene mere stimulatивно izkoristiti za večji obseg proizvodnje (minimalna inflacija je zelo stimulatívna in jo na zahodu celo podpirajo). Vendar pa v nobeni deželi ni možnosti za menjavo papirnatega denarja v zlato.

Konvertibilnost je včasih pomenila možnost, da se papirni denar v vsakem času menja za zlato. Sedaj konvertibilnost pomeni

izvodne aktivnosti in povečuje nezaposlenost. Med inflacijo izgubljajo upniki, pridobivajo pa dolžniki, med deflacijo pa izgubljajo dolžniki in pridobivajo upniki.

Izvozni deficit je primanjkljaj izvoza v primeri z uvozom v samo eno deželo ali nasploh. To pomeni, da iz dežele manj izvažajo kot vanjo uvažajo iz druge dežele ali celo iz vseh dežel.

IZVOZNI DEFICIT

-Blagovne storitve
-Neblagovne storitve
-Posojila

-Blagovne storitve
-Neblagovne storitve
-Posojila

možnost, da se domača valuta (denar) menja za tuje valute, ker pozneje povzroči padeč standard, zmanjšuje racionalne vire deviz, povzroča slabšo devizno bi-

V naslednjem predavanju bomo razložili oblikovanje celotnega dohodka in stroške poslovanja. (Se bo nadaljevalo)

B. Mišič

Stanovanjski problemi

Stanovanjska komisija pri občinski podružnici DU Cerknica usmerja stanovanjsko politiko za reševanje stanovanjskih potreb upokojencev in invalidov v smislu navodil Skupščine Republiške skupnosti socialnega zavarovanja delavcev SR Slovenije Ljubljana (Ur. list LRS št. 19-185/67 in št. 21-120/66).

Zaradi izpolnjevanja teh sklepov je Republiški zavod za socialno zavarovanje izdal navodi-

obrestno mero in odplačilnim rokom do 10 let in sicer le tedaj, če razmere ne dopuščajo, da bi gradili domove upokojencev. Upokojenci-borci imajo večjo ugodnost; zanje se zadnja leta posebno odvajajo sredstva združenju ZB v občini.

Investitor pa mora imeti zagotovljeno najmanj tretjinsko lastno udeležbo pri objektu.

Stanovanjska komisija pri občinski podružnici DU Cerknica je

la in dvoje pojasnil, s katerimi je podrobneje določil namensko in smotrno uporabo sredstev iz 4% sklada za reševanje stanovanjskih potreb upokojencev in invalidov, če bi izpolnjevali pogoje (družinski člani ne morejo uživati teh ugodnosti).

Sredstva sklada so namenjena: Za gradnjo in adaptacijo domov za upokojence (v ta namen odobrena sredstva dajejo kot dotacije).

Za gradnjo in adaptacije stanovanj v družbeni lastnini, ki jih dajejo kot brezobrestni kredit za dobo 20 let (stanovanjski dom za upokojence).

Za gradnjo in adaptacije stanovanj v lasti občanov dajejo do 10.000 din kot posojilo z 2%

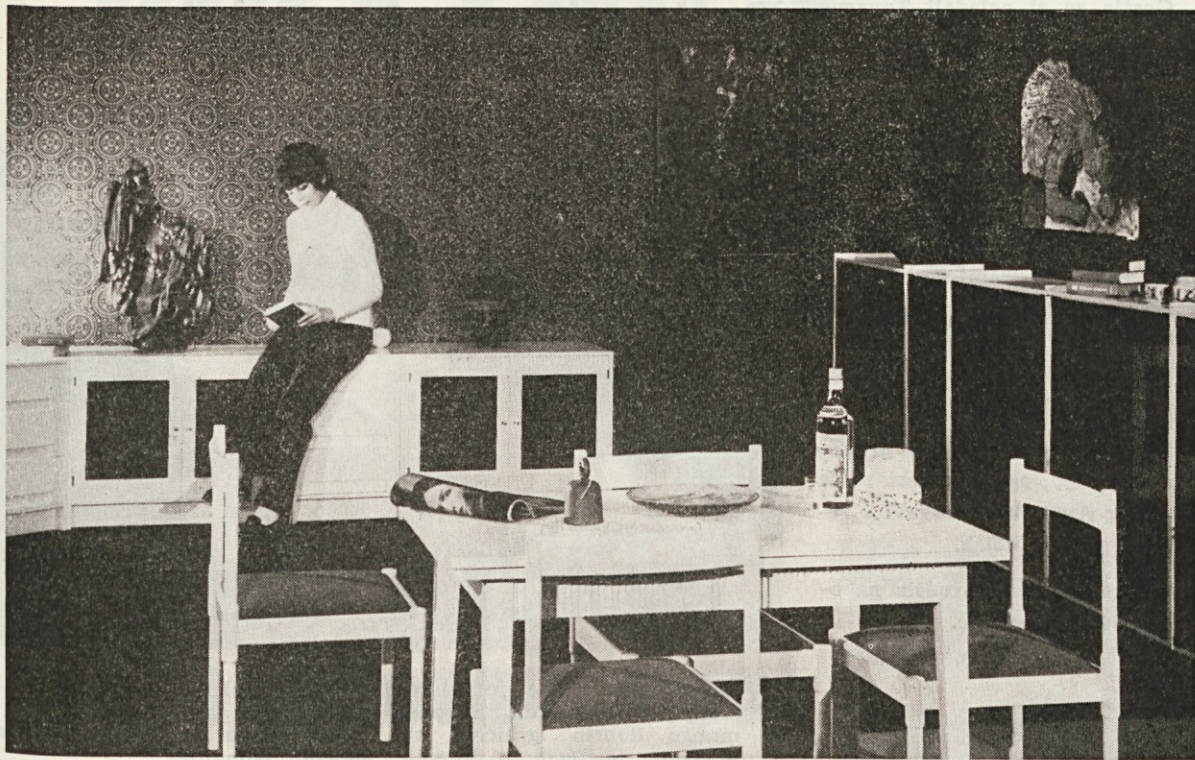
imela od leta 1966 do 31. decembra 1969 po odbitku 20% za stanovanja borcev 1.207.217,59 din.

Od sredstev, ki so bila na voljo, smo do leta 1969 izdali 51 sklepov za posojila v znesku din 392.475,66.—. Od teh 51 sklepov so 3 neizkoriščeni — stornirani za din 31.000,00. Po odbitku neizkoriščenih kreditov je uporabljenih 361.457,66 dinarjev.

Ta sredstva je dobilo 46 upokojencev-borcev in 2 upokojenca neborca.

Od teh sredstev so posamezne podružnice dobile:

Občinska podružnica DU Cerknica 267.675,66 na 511 članov, Podruž. DU Stari trg 136.000,00 na 378 članov,

Ena od možnih kombinacij pri postavitvi jedilnice Patricia

Problemi kina v Cerknici

Cerkniški kino je ena izmed oblik kulturne dejavnosti, ki že nad dvajset let nepretrgoma nudi filmsko kulturo in zabavo.

Zadnja leta je začela ta dejavnost nazadovati, kar se je odrazilo predvsem v težkem finančnem stanju. Kolektiv, ki je bil zaposlen priložnostno, je dobival le 80% osebne dohodka in še te neredno. Vzroki za nazadovanje so: izpopolnitev televizije, zemanjari in izrabljeni prostori in oprema ter slabša izbira filmov ob večji zahtevnosti gledalcev.

Podjetje mora poslovati kot gospodarska organizacija in ustvarjati toliko dohodka, da je aktivno. Ker pa je v zadnjih letih poslovalo z izgubo, je Občinska skupščina uvedla prisilno upravo.

Prisilna uprava je sprejela program za izboljšanje dejavnosti:

— Izločiti je treba vse izrabljene sedeže ter nabaviti lesene kino-fotelje;

— obnoviti in preurediti je treba sanitarije, posebej za ženske;

— urediti in opremiti je treba prostor za garderobo ter prostor za prodajo vstopnic;

— popraviti in prepleškati je treba dvorano;

— popraviti je treba streho ter žlebove in odtočne cevi;

— urediti je treba svetila, zamenjati zavese in obloge tal v dvorani;

— izboljšati je treba filmski program in ga izvajati kulturno in dostojno;

— vzdrževati je treba prostore in upoštevati vse mogoče higienske ukrepe;

— preurediti je treba kinoprojektor s kselonsko osvetlitvijo.

Za izpolnitev tega programa mora podjetje zagotoviti 89,400.000 din.

Kino ima 25.000,00 din lastnih sredstev, ki jih lahko uporabi za uresničitev programa. Dobil je tudi že dotacijo 10.000,00 din, ki jo je nakazal Občinski sindikalni svet Cerknica ob koncu lanskega leta v upanju, da mu bodo sledili tudi ostali, predvsem Občinska skupščina, Industrija pohištva »BREST« in druge delovne organizacije.

Podjetje bo manjkajoča sredstva 54.400,00 din poskušalo dobiti pri občinski skupščini in delovnih organizacijah, kjer pričakuje polno razumevanja.

Program ureditve prostorov bo izpolnjen predvidoma do 15. julija letos, tako da bo film Bitka na Neretvi prikazan v prenovljeni dvorani v dneh od 28. do 31. julija 1970. Cena vstopnicam za ta film bo od 5 do 7 din. Tako urejeno dvorano bi lahko uporabljali za prikazovanje filmov, za dramske in koncertne prireditve ter za večje sestanke družbenih in delovnih organizacij še kakih deset do petnajst let. Sedanja dvorana je bila pred več desetletji zgrajena za telesno vzgojo in nato preurejena tudi za dramsko dejavnost. V novi Jugoslaviji je prešla v formalno last Zveze za telesno vzgojo, Partizan LRS v Ljubljani. V zadnjih desetih letih pa je telesna vzgoja v Cerknici skoraj prenehala. Dvorano uporabljajo v zimskem času le otroci osnovne šole in nekaj mladincev. V tem času in ob teh pogojih, ko nihče ne skrbi za zgradbo in za razvoj kulture in prosvete ter za organizirano telesno vzgojo, je prav, da stavbo ohranimo v prid kinematografske dejavnosti.

S tem pa bi morala šola prenehati uporabljati dvorano za telesno vzgojo otrok, ker so prostori

neprimerni in potrebe nezdružljive zaradi higiene in funkcionalne uporabnosti. Izprazniti pa bi bilo treba tudi prostore stanovalcev za hišnika.

Mislím, da bomo našli dovolj pomoči, da bi omenjeni program lahko izpolnili. Veliko govorimo o izboljšanju kulturne dejavnosti, celo v najvišjih družbenih organih, zato je sedaj čas, da z dejanji dokažemo resnično željo po boljšem.

Podjetje je poslovanje za leto 1969 aktivno zaključilo. Za sklade je po razdelitvi dohodka ostalo 2.601,70 din. Prikazalo je 181 filmov v 224 predstavah z 38.093 obiskovalci. Za prodane vstopnice je prejelo 82.372,50 din. Za najemino filmov in za filmski prispevek pa je moralo odšteti 50.856,25 din, se pravi, skoraj dve tretjini vrednosti prodanih vstopnic.

Ta podatek dovolj jasno pove, da je treba rentabilnost iskati predvsem v boljšem filmskem programu ob večjem obisku. Pomnimo naj še, da sodimo v isto kategorijo kino podjetij, ki imajo najtežji položaj zaradi fiksnih stroškov. Podjetja, ki v enem letu prodajo vstopnic do 70.000,00 din, so prosta filmskega prispevka. V našem primeru bi to znašalo 16.945,50 din. To pa so že sredstva, ki za tako majhno podjetje veliko pomenijo. Razumljivo je, da so večja podjetja v ugodnejšem položaju, ker imajo ob enakem strošku za najemanje filmov več obiskovalcev in večji ostanek dohodka.

E. Lah

Letos bodo sindikalne športne igre v Straži

Pred leti so pričele sindikalne organizacije slovenskih lesnih podjetij redno organizirati športne igre, ki so vsako leto pri drugem podjetju.

Lani so bile pri podjetju Jelovica v Škofji Loki, letos pa bodo pri Novolesu v Straži.

Lani sta naše podjetje zastopali le dve ekipi in sicer balinarji in strelci. Za letošnje igre pa smo prijaviili štiri tekmovalne ekipe.

Š. Bogovčič

Prvoaprilska šala

V zadnji številki našega lista smo s člankom Novi gostinski lokal objavili prvoaprilsko potegavščino. Kogar smo uspeli napriliti, se mu opravičujemo.

Uredništvo

Včlanite se v AMZ!

Vsak dan ima več članov kolektiva Bresta svoje avtomobile. Tako je tudi prav. To kaže, da se tudi standard Brestovih delavcev dviga morda celo bolj kot po drugih lesno-industrijskih podjetjih.

Zanimivo je, da večina pozna Avto-moto društvo le takrat, ko se s tresočimi hlačami (tudi ženske ne zaostajajo) pripravljajo na izpit za voznika-amaterja. Tako, ko dobijo voziško dovoljenje, pa na društvo pozabijo.

Vendar pa AMZ ne pozablja na svoje člane, voznike-amaterje. Za 50 din letne članarine jim društvo nudi:

— člansko gradivo z avtokarto Jugoslavije;

- brezplačne storitve službe »Pomoč-informacije«;
- brezplačni tehnični pregled vozila;
- mesečno glasilo;
- kreditna pisma, nakup tujih bencinskih bonov, uporabo vlečne službe in drugo.

Pomoč pri enem samem zastoju na cesti zaradi okvare vozila vam lahko povrne članarino za pet let naprej in nazaj.

ZAVAROVANJE VOZIL

Cene zavarovalnih premij naraščajo. Ljubljanski dnevnik je pred nedavnim objavil novico, da je pet voznikov-amaterjev menda ustanovilo svojo zavarovalnico in jamčijo drug drugemu. Za kakšne zneske, obvestilo ne pove. Je pa to zanimiva novica, morda vredna posnemanja.

Brestovi novi prospekti

Kvaliteta Brestovih izdelkov sama po sebi še ni zagotovilo dobre prodaje. Kot povsod po svetu se dobro zavedamo, da je potrebna za dobro prodajo tudi dobra reklama. Z namenom širokega in plastičnega prikaza naših izdelkov z najnunjnejšimi podatki o lepoti in uporabnosti našega pohištva, smo te dni dotiskali novo serijo prospektov; zadnji čas, da smo jih lahko delili na spomladanskem veesejmu v Zagrebu.

Novi prospekt prikazuje naš program v izvrnejši izvedbi od starega. Kupcem, mladini in tistim, katerim je zbiranje prospektov konjiček, bomo tako lahko ustregli, saj prihaja dnevno na desetine prošenj za podatke o našem programu.

Dotrajana oprema v kino dvorani v Cerknici

Koristen korak sindikata

Po sklepu občnega zbora Zveze sindikatov v Cerknici bo v začetku maja začela v Cerknici delovati služba pravne pomoči. Uradne ure bodo vsak prvi ponedeljek v mesecu od 16. ure naprej v prostorih Občinskega sindikalnega sveta v Cerknici. Pravna pomoč je namenjena za posredovanje nasvetov delavcem in predstavnikom delovnih skupnosti s področja delovnih razmerij, delovnih sporov, pravic zavarovancev iz socialnega zavarovanja, dopustov, stanovanjskih vprašanj, osebnih dohodkov, nesreč pri delu, vajenskih in drugih podobnih primerov. Vsi pravni nasveti in vloge, ki jih bo nudila pravna pomoč, bodo brezplačne. V primerih, da pravna pomoč prevzame zastopstvo spora pred sodiščem, se bo morala stranka o takšnih stroških posebej dogovori

riti z odvetnikom in občinskim sindikalnim svetom.

Ta korak občinskega sindikalnega sveta je treba pohvaliti, saj bo imel v prihodnje vsak delavec možnost dobiti vsestranske informacije o svojih pravicah in tudi o dolžnostih, ki izvirajo iz delovnega razmerja.

Š. Bogovčič

Obisk gostov iz Centralne afriške republike

V sredo 22. aprila sta obiskala Brest minister za industrijo in rudarstvo Centralne afriške republike Ayandhho in direktor sekretariata za rudarstvo Gbaoma. V podjetje sta prišla z generalnim direktorjem Slovenijalesa Toneom Petkovškom, ki je častni konzul te republike.

Gostje so si ogledali Tovarno ivernih plošč in Tovarno pohištva v Cerknici. Presenečenje nad velikostjo in opremljenostjo tovarne je bilo veliko. Imeti tako tovarno pri njih doma — to je njihova želja.

Iz razgovora z njima je bilo videti, kako so zainteresirani na razširitvi poslova med njimi in nami, zlasti na organizaciji in postavitvi novih tovarn pri njih in prodaji njihovega lesa nam.

Razgovori so potekali v pristrnem vzdušju, za pozornost se je minister Avandhho zahvalil z željo, da vrnemo obisk.

Iz Bresta sta nato odšla na ogled Postojnske jame.

D. Trotovšek

Balinarji se pripravljajo

V Cerknici in okolici je veliko zanimanja za balinanje. Seveda je mnogo dobrih igralcev, ki kljub slabim igriščem in opremi dosegajo lepe uspehe. Lani so bili ti uspehi prav presenetljivi. Na republiškem prvenstvu podjetij lesne industrije v Škofji Loki so zasedli odlično drugo mesto. Uspeh je še večji, če upoštevamo, da so prišli v Škofjo Loko nepripravljeni za igro po pravilih in kljub temu med šestimi klubi dosegli tako imeniten rezultat. Ker so me zanimale podrobnosti o delovanju kluba balinarjev, sem o njih povprašal enega izmed boljših igralcev, tovariša Toneta Šajna.

Tovariš Šajn, kaj mislite o razvojnih možnostih balinanja pri nas?

Perspektive so kar lepe, saj imamo nekaj kvalitetnih igralcev, ki se lahko merijo tudi z republiški prvaki. Naj omenim, da je naše moštvo premagalo lani prvaka Lesonit iz Ilirske Bistrice.

Njegovi igralci so se čudili kvalitetam našega kluba.

Ali imamo pogoje za pravilno športno balinanje?

Vsekakor ne. Za kvalitetno balinanje je nujno potrebno novo balinišče, ki naj bi bilo nad starim in bi bilo izdelano po normah. Sedanje pa bi služilo le za treninge. Potrebni pa so tudi rekviziti, krogle, ki jih nimamo dovolj. Za našo ekipo bi rabili vsaj 16 krogel.

Kakšne so možnosti za novo balinišče?

Novo balinišče naj bi zgradili nad starim z minimalnimi sredstvi in s pomočjo balinarjev, ki so pripravljani pomagati. Za lokacijo in sredstva smo že zaprosili KO BREST, ki sklepa o tem.

Upam, da bo imel KO sindikata razumevanje za ta lepi šport in ga podprl. Naši balinarji pa si bodo še naprej prizadevali za nove uspehe. Pri tem jim seveda želimo veliko sreče.

J. Obreza

Dve aktualnosti v sliki in besedi

Na prvi seji novega centralnega delavskega sveta, ki je bila 20. aprila, se je DS konstituiral, izvoljeni pa so bili tudi ustrezni sveti ter komisije pri CDS

Visoka gladina Cerkniskega jezera je nastala zaradi njegove zaježitve in zelo mokre pomladi. Če pa tega ne bi bilo, bi imeli Planinsko Polje še bolj poplavljeno

S posvetovanja mladinskih aktivov

Mladinski aktiv LIK Savinja Celje je 11. in 12. aprila 1970 organiziral v Dobrni posvetovanje predstavnikov mladinskih aktivov iz vseh slovenskih lesnoindustrijskih podjetij. Vabljeni so bili predstavniki iz domala vseh podjetij lesne industrije, med njimi tudi iz tovarne pohištva BREST, ki je poslala svojega predstavnika mladinskega aktiva. Iz neznanih vzrokov pa se nekateri niso odzvali povabilu organizatorja. Vzemimo tako veliko podjetje kot je Slovenijales, pa sploh nima mladinske organizacije.

Na posvetovanju so predstavniki podjetij najprej opisali splošne značilnosti svoje gospodarske organizacije; povedali o številu zaposlenih in o njihovi socialni ter kadrovske strukturi. Po enodnevnem delu so se nato pogovarjali o:

— sodelovanju mladinske organizacije z ostalimi družbeno političnimi organizacijami v podjetju;

— sodelovanju s samoupravnimi organi in kandidiranju svojih predstavnikov v samoupravne organe;

— delitvi dohodka v delovni organizaciji;

— sodelovanju z občinsko konferenco ZM;

— dilemah in idejno-političnih vprašanjih ob uveljavljanju XV. ustavnega amandmaja in o

— socialni diferenciaciji.

V pogovoru sta sodelovala tudi opazovalca — predstavnik Tehnomercatorja iz Celja in sekretar občinske konference ZM iz Celja.

Ugotovili smo, da imajo mladinski aktivni lesnoindustrijskih podjetij v glavnem podobne težave. Do njih smo se enotno opredelili in naslednjega dne smo sestavili sklepe, ki naj bi se jih mladinski aktivni tovarniških organizacij držali:

1. Mladinska organizacija se mora bolj povezati z ZK in sindikatom.

2. V samoupravljanju kot transformaciji družbenih odnosov si je treba prizadevati za čim večjo angažiranost mladine; le takšno delo nam nudi osnovo za prihodnji razvoj samoupravljanja.

3. Mladina se mora bolj povezovati v idejno-političnih in gospodarskih skupnostih.

4. Mladinski aktivni lesnoindustrijskih podjetij bi morali biti v tesnejših stikih.

Na koncu posvetovanja smo se načelno dogovorili, naj bi se predstavniki mladinskih aktivov sešli spet v septembru ali oktobru letos.

Za zaključek bi omenil še dva podatka, ob katerih lahko primerjamo možnosti za delovanje mladinskih organizacij v naši občini in drugod:

— Celjska občinska konferenca je za svoje letošnje delovanje dobila dotacijo 120.000 novih dinarjev.

— Mladinska organizacija TP Meblo iz Nove Gorice je za svoje letošnje akcije zaprosila za dotacijo 5000 N din, dobila pa je 8000 N din.

Mislím, da so te številke dovolj zgovorne.

D. Frlan

BRESTOV OBZORNIK — GLASILO KOLEKTIVA BREST CERKNICA — Glavni in odgovorni urednik Danilo Mlinar — Urejuje uredniški odbor: Štefan Bogovčič, Vojko Harmel, Franc Hvala, Tone Kebe, Jože Klančar, Danilo Mlinar, Ivo Štefan, Valentin Šubic, Franc Tavželj, Dušan Trotovšek in Magda Urbanc — Tiska Železniška tiskarna Ljubljana